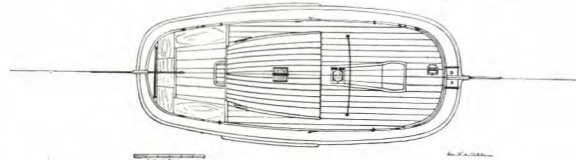

Dat men zoo zelden een boeier-ontwerp te zien krijgt, komt natuurlijk, doordat deze schepen steeds zonder teekening gebouwd werden. Dat gáát zoo op de Friesche werfjes, waar de meeste onzer houten jachten van oud-Hollandsch model het levenslicht zagen. Van vader op zoon worden de mallen overgeërfd, die van tijd tot

De boeier „Hawke”. Zeil- en dekplan.

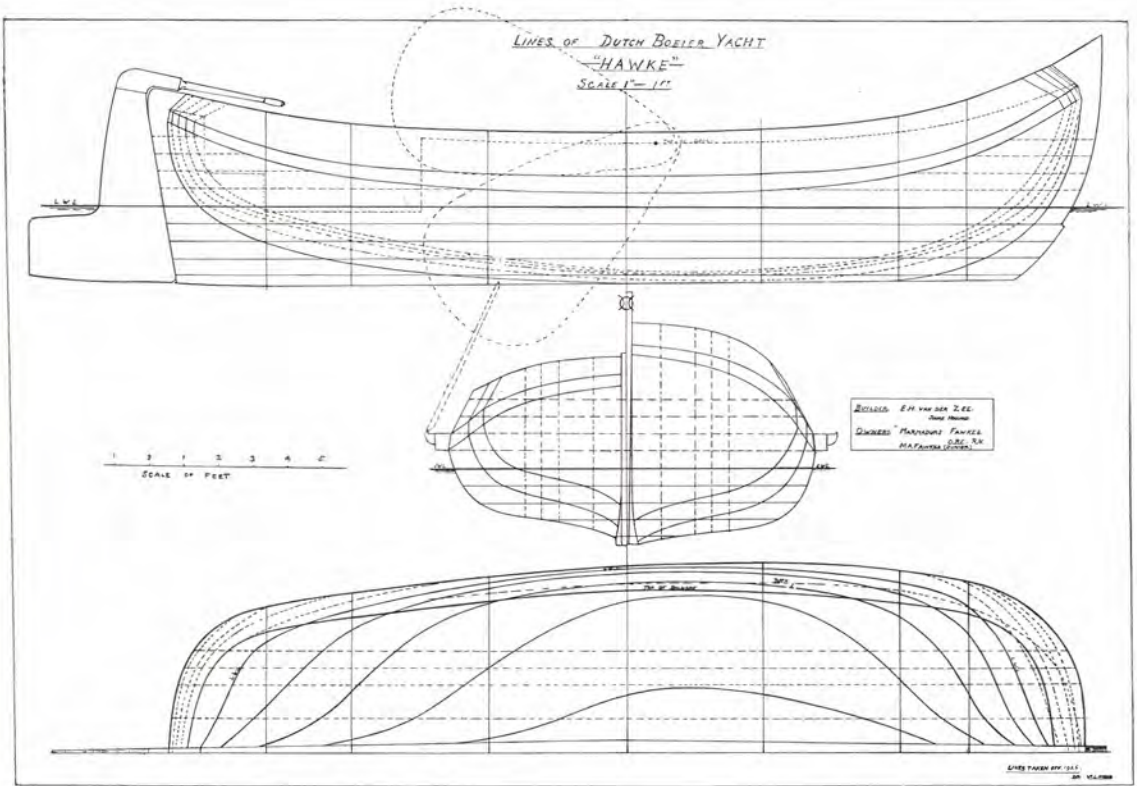

DE BOEIER „HAWKE” —
EX. „SPERWER”.

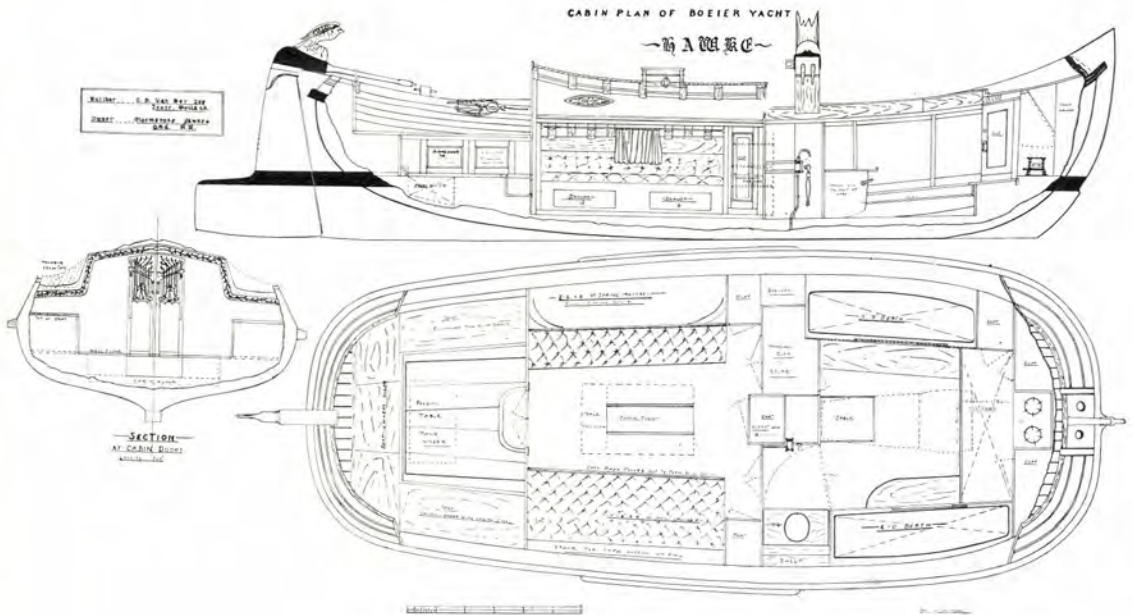
Geen gelegenheid laat ik voorbij gaan om kennis te nemen van jacht-ontwerpen, en ik mag zeggen, dat ik er dan ook al heel wat bekeken en min of meer grondig bestudeerd heb. Onder die alle zijn slechts twee — zegge twee — ontwerpen van boeierjachten! Het eerste kreeg ik eens van Willem de Vries Lentsch, en ik was er erg dankbaar voor, want al lang zocht ik naar een boeier-ontwerp om te reproduceeren voor mijn boek „De Zeilsport”. Het tweede kreeg ik dezer dagen thuis gestuurd door de vriendelijkheid van Dr. Marmaduke Fawkes, den tegenwoordigen eigenaar van den boeier „Hawke”, met wien ik in Cowes met veel genoegen had kennis gemaakt. Mr. en Mrs. Fawkes zijn vol lof over de eigenschappen van hun scheepje, dat aan de Engelsche zuidkust zeker wel de aandacht zal trekken.

tijd eens wat veranderd, vernieuwd, vergroot of verkleind worden en een nieuwe teekening onnoodig maken.

„Hawke” is een beroemd schip, niet meer of minder dan de oude „Sperwer”, vroeger van den heer Jurrjens, daarna van den heer Hooykaas. Op een andere plaats in dit nummer van ons blad kan men iets uit de oude geschiedenis van het jacht lezen. Het is een van de beste boeiers van den ouden Van der Zee, en het doet ons veel genoegen, dat de tegenwoordige eigenaar ons in staat stelde, de lijnen wereldkundig te maken. Waarschijnlijk is ook dit jacht zonder teekening gebouwd, en pas toen het al jaren oud was — d. w. z. eenige maanden geleden — werd door een Engelschen constructeur het scheepje in teekening gebracht.
v. K.

De boeier „Hawke”. Lijunteekening.

De boeier „Hawke”. Inrichtingsplan.

EEN AMERIKAANSCH BEKER.

Lezer, denk niet, als gij dit plaatje ziet, dat het de welbekende America's Cup voorstelt, de cup, waaraan Sir Thomas Lipton's naam onafscheidelijk is verbonden. Neen, dit is een Amerikaansche beker, die gewonnen is door een Hol-

De Amerikaansche beker, in 1890, '91 en '92 door den „Sperwer” gewonnen.

lander, en wel door den heer C. Jurrjens, die hem heeft gewonnen bij zeilwedstrijden op het Sneekermeer in de jaren 1890, '91 en '92.

Hoe ik er nu toe kom om daar iets over te gaan vertellen? Wel, dat is eenvoudig. De gezondheid van den heer Jurrjens heeft in het begin van dit jaar een grooten schok gekregen. De altijd jeugdige, krachtige grijsaard, die steeds vergezeld van zijn echtgenoot op talrijke watersportfeesten werd aangetroffen, is helaas eenige dagen geleden uit ons midden weggerukt. Lichamelijk zeer zwak, maar geestelijk helder als de beste was hij tot het einde. Bij een van mijn bezoeken, waarbij hij altijd zat met het oog gericht op een kast, gevuld met behaalde

tropheeën, vertelde hij over de wedstrijden om bovenstaanden beker, die de belooning was van een zijner schoonst bevochten overwinningen.

De heer Jurrjens ging met zijn vertellen terug tot het jaar 1884. Toen kwam uit Indië terug, met een wel gespekten buidel, de heer Clignett. Om zijn tijd hier aangenaam door te brengen, liet hij op de werf van Van der Zee te Joure een boeier bouwen, de „Charlotte”. In die jaren bestonden er nog geen auto's, motorbooten of zelfs rijwielen. Ware dit wel het geval geweest, dan had hij misschien de watersport niet zulk een schrede vooruit gebracht, als thans het geval was.

Men voer in die dagen nog op den Amstel. Thans haast ondenkbaar. Daar werd het vaarwater niet verontrust door stoom- of motorbooten. Evenmin had men hinder van aan de oevers staande huizen. Rustig zeilde men er in de vrije natuur. Meestentijds bepaalden de tochtjes zich tot Ouderkerk. Daar vond men elkaar en bracht gezamenlijk den dag genoeglijk door, tot het oogenblik aanbrak om weer huiswaarts te keeren.

De heer Clignett echter hield van verdere tochten. Ieder jaar bezocht hij de wedstrijden te Sneek. Daar was hij, als Hollander, die telken jare den grooten tocht naar Sneek ondernam, een zeer gevierd man.

Teruggekomen, vertelde hij den Amsterdamschen zeilers van de mooie wedstrijden, die hij daar had bijgewoond, en van de gulle gastvrije ontvangst, daar genoten. Zijn enthousiasme werkte aanstekelijk op de anderen. Steeds meer werden de wedstrijden daar door Hollanders bijgewoond. Zoo langzamerhand ontwaakte de lust om zich met de Friezen te meten.

De heer Jurrjens, die door zijn zaken destijds veel in aanraking kwam met beurtschippers, die in die tijden belangrijker personen waren dan thans, werd door hun verhalen aangetrokken tot het zeilen. Hij kocht de „Sperwer”, welke later overging in het bezit van den heer Hooijkaas te Rotterdam en na diens overlijden naar Engeland werd verkocht, waar zij nog in de vaart is. Van dit schip heeft hij heel veel plezier gehad, zoowel voor toerschip als voor wedstrijdvaartuig. Ettelijke tientallen prijzen heeft hij er mede gewonnen.¹⁾

In het jaar 1889 bezocht een gezelschap Hollandsche Amerikanen, leden van The Holland Society of New-York, ons land. In dien tijd werd de verre reis van Amerika naar Holland als iets zeer bijzonders beschouwd. Algemeen bejverde men zich om het den gasten zoo aangenaam mogelijk te maken. Toen dan ook een gedeelte der gasten Friesland bezocht, was het vanzelfsprekend, dat de gelegenheid werd aangegrepen om hen getuige te doen zijn van het grootsche watersportfeest, dat telken jare op den derden Woensdag in de maand Augustus op het Sneek-

¹⁾ De teekeningen van den „Sperwer”, (thans „Hawke”) vindt men in ditzelfde nummer.

N.V. H. KERSKEN'S ZEILMAKERIJ,
Prins Hendrikkade 84/85, Amsterdam.

== JACHTZEILEN ==

kermeer plaats vond. Hoewel in die dagen de scherpe vaartuigen nog onbekend waren en de verschillende klassen nog veel minder bezet waren dan tegenwoordig, maakten de wedstrij-

den eersten wedstrijd in 1890. Hijzelf was door zaken verhinderd om naar Sneek te gaan; vandaar, dat 'de „Sperwer” gestuurd zou worden door den heer Klaas Dekker, eigenaar van den

De bovier „Sperwer” in den goeden ouden tijd.

Foto K. de Boer, Sneek.

den op de gasten grooten indruk. Zij uitten hun dankbaarheid door aan de Zeilvereeniging „Sneek” een prachtigen zilveren beker te schenken, die bestemd moest worden als wisselprijs in de klasse boeiers. Deze beker moest driemaal achter elkaar of vijfmaal in het geheel worden gewonnen, om eigendom te worden. De vaartuigen moesten bemand zijn met één schipper, die vóór den mast moest blijven, en vier amateurs.

Daartoe opgewarmd door zijn vrienden, schreef de heer Jurriens den „Sperwer” in voor

tjotter „Neptunus”, oud bestuurslid van de Zaanlandsche Zeilvereeniging en van de sociëteit te Koog aan de Zaan. De verdere bemanning bestond uit de heeren Bastet en Piet Veen, terwijl de thans 81-jarige schipper van de „Vesta”, Jaap Schreur, het werk vóór den mast verrichten zou. Reeds de eerste wedstrijd gaf aanleiding tot moeilijkheden. De Friezen maakten n.l. bezwaar tegen het sturen van den heer Dekker. Zij beweerden, dat hij geen amateur was, en wel ten onrechte. De vergissing was echter ver-

klaarbaar, zoodat het misverstand spoedig opgehelderd was. In dien tijd werd er een druk goederenvervoer met zeilschepen onderhouden tusschen de Zaanse gemeenten en Amsterdam; dagelijks voeren meerdere vaartuigen heen en terug van de Zaanstreek naar Amsterdam en omgekeerd. Zij moesten gelost en geladen worden en weer naar huis terug. Onder allerlei weersomstandigheden moest dagelijks het geheele jaar door deze reis worden volbracht. Iedere minuut, die op het zeilen kon worden uitgespaard, was voordeel. Van iedere geboden kans moest worden gebruik gemaakt. De practijk vormde hier uitmuntende schippers. De Friezen nu zagen in den heer Dekker een schipper van een van dergelijke vaartuigen en meenden daarom, dat het voor den beker geldende reglement werd overtreden. Al spoedig bleek, dat de heer Dekker eigenaar was van een op Amsterdam varende beurtschip, doch dat hij er zelf nooit op medevoer en alleen de zaken administreerde. Hij genoot dus geen enkel voordeel op hen, die slechts op Zondagen voor hun genoegen voeren.

Buiten eenige boeiers van minder gehalte was de „Stanfries” van den heer Van Eisinga „Sperwer”'s zwaarste concurrent. Zooals destijds gebruikelijk, werd er van piketten gestart. Wedstrijdverslagen werden er nog niet geschreven, zoodat ook wij kunnen volstaan met te vermelden, dat de „Sperwer” den prijs won en den beker voor een jaar mede naar Amsterdam mocht nemen. Alvorens dit geschiedde, moest er een cautie gesteld worden van f 1000.—. Zooals men bemerkt, hield men in die dagen niet van halve maatregelen.

Toen de expeditie — want dat was in dien tijd de tocht naar Friesland en terug — met succes was bekrond, stond het vast, dat de beker het volgend jaar zou worden verdedigd. Tevens zon men op middelen om meer snelheid uit het schip te halen. Bij Schouten in Gouwsluis werden een gaffeltopzeil en een „broodwinner” besteld. Vooral het eerste stond prachtig en moet bij het stille weer in den tweeden wedstrijd goede diensten hebben bewezen. Het tweede jaar had de heer Jurrjens zelf het

roer in handen. Ook hij mocht het genoegen smaken den eersten prijs te winnen.

Reeds in die tijden had men veel voor het zeilen over en spaarde men geen geld om zijn jacht in prima conditie aan den start te brengen. Toen de kans om den beker voorgoed in eigendom te krijgen, er na de twee achtereenvolgende overwinningen schitterend voorstond, werd aan Molenaar te Grouw opdracht gegeven om een geheel nieuw tuig te maken. Nadat het geleverd en geprobeerd was, bleek, dat de stand van het grootzeil veel te wenschen overliet. Met een bezwaard gemoed toog men wedstrijdwaarts. Er werd zelfs ernstig over gedacht om maar onder het oude tuig uit te komen.

Vóór den aanvang der wedstrijden ontmoette de heer Jurrjens echter Molenaar, die volkomen gerust over zijn schepping, zeide: „Laat dit tuig er maar kalm op staan en laten wij na afloop van den wedstrijd dan eens verder praten.” Zoo geschiedde. En wederom was het de „Sperwer”, die het eerst door de lijn van aankomst ging.

De heer Jurrjens kwam hierdoor voorgoed in het bezit van den zoo begeerden beker. Thans neemt deze een eereplaats in tusschen tallooze andere overwinningsherinneringen in zijn prijzenkast.

Tot slot vertelde hij nog, dat de terugkomst in Amsterdam een groote gebeurtenis was. Zelfs de couranten schreven er over en dat wilde toen heel wat zeggen. In het vereenigingsgebouw van de Roei- en Zeilvereeniging „De Amstel” was een groot feest georganiseerd. Op een zolderschuit tusschen „De Amstel” en „De Hoop” werd een groot vuurwerk afgestoken. De heer Jurrjens moest er nog om lachen, met welk een enthousiasme toen een overwinning werd begroet.

W. J.